Eiropas Komisija

STĀVOKLIS SAVIENĪBĀ 2018

Veidojot Eiropas Savienībai stipru kiberdrošību

#SOTEU

2018. gada 12. septembris

"Kiberuzbrukumiem nav robežu, taču mūsu reaģēšanas spējas dažādās valstīs ievērojami atšķiras, un šīs nepilnības piesaista vēl vairāk noziedznieku. ES jāizveido stabilākas un efektīvākas struktūras, kas ļautu panākt spēcīgu kibernoturību un reaģēt uz kiberuzbrukumiem. Šajā cīņā pret globālajiem apdraudējumiem mēs nevēlamies kļūt par ķēdes vājāko posmu."

Žans Klods Junkers Tallinas digitālajā samitā 2017. gada 29. septembrī

Lai Eiropai sagādātu piemērotus rīkus mainīgo kiberdraudu novēršanai, Eiropas Komisija kopā ar Augsto pārstāvi 2017. gadā ierosināja plašu pasākumu klāstu spēcīgas kiberdrošības veidošanai Eiropas Savienībā. Tagad šie centieni papildināti ar priekšlikumu, kas paredz palīdzēt ES apvienot resursus un lietpratību pētniecībā un inovācijā, lai nākamās paaudzes kiberdrošības un digitālo tehnoloģiju jomā ES varētu izvirzīties vadībā.

Aktuālie kiberdraudi

2016. gadā **vairāk nekā 4000 izspiedēj-programmatūras uzbrukumu** dienā

80 % Eiropas uzņēmumu pēdējā gada laikā pieredzējuši vismaz vienu kiberdrošības incidentu

Ar drošību saistīti incidenti visās nozarēs **pieauguši par 38 %** — lielākais pieaugums pēdējos 12 gados

Dažās dalībvalstīs **50 % no visiem pastrādātajiem noziegumiem** ir kibernoziegumi

"Wannycry" uzbrukums 2017. gada maijā skāra **vairāk nekā 150 valstu un 230 000 sistēmu** dažādās nozarēs un valstīs, un tas ievērojami ietekmēja ar internetu saistītos pamatpakalpojumus, arī slimnīcu un neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumus.

Stiprinot noturību pret kiberuzbrukumiem

Komisija jau tagad sniedz atbalstu, lai stiprinātu ES kiberatturēšanas, kibernoturības un reaģēšanas spējas, tostarp šādi:

atbalsts pirmā ES kiberdrošības tiesību akta (Tīklu un informācijas drošības direktīvas) efektīvai īstenošanai

SPĒJU UZLABOŠANA

Dalībvalstīm jāuzlabo savas kiberdrošības spējas

SADARBĪBA

Uzlabota sadarbība ES līmenī

RISKU NOVĒRŠANA

Galvenajās nozarēs (piemēram, enerģētikas, transporta un veselības nozarē) obligāti jāveic pasākumi risku novēršanai un kiberincidentu novēršanai

sadarbība ar dalībvalstīm

ES KIBERDROŠĪBAS AĢENTŪRA

Eiropas Savienības kiberdrošības aģentūras stiprināšana, lai labāk palīdzētu dalībvalstīm

ES SERTIFIKĀCIJAS SISTĒMA

ES mēroga sertifikācijas sistēma, kuras uzdevums ir nodrošināt produktu un pakalpojumu kiberdrošību

KOORDINĒTA REAĢĒŠANA

Nodrošināta ātra un koordinēta reaģēšana uz apjomīgiem kiberuzbrukumiem

Eiropas Savienības Tīklu un informācijas drošības aģentūra (*ENISA*) palīdz dalībvalstu kiberdrošības iestādēm uzlabot ES aizsardzību pret kiberuzbrukumiem.

Apvienojot resursus un lietpratību kiberdrošības tehnoloģiju jomā

Papildus jau sagatavotajām ES kiberdrošības iniciatīvām Komisija tagad piedāvā izveidot Kompetenču centru tīklu un Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kiberdrošības kompetenču centru, kas ļaus izstrādāt un ieviest tehnoloģijas un rīkus, kuri nepieciešami, lai pastāvīgi pretotos mainīgajam apdraudējumam.

Eiropas centrs būs atbildīgs par kiberdrošībai nākamā ilgtermiņā ES budžeta ietvaros paredzēto līdzekļu koordinēšanu kopā ar dalībvalstīm, nodrošinot šī finansējuma iespējami mērķtiecīgāku izlietojumu. Tas palīdzēs Eiropai veidot jaunas spējas kiberdrošības jomā.

Eiropā jau ir uzkrāta ievērojama lietpratība – visā ES izveidoti vairāk nekā **660 kiberdrošības kompetenču centri**. Lai šo lietpratību izmantotu efektīvi, Komisija ir ierosinājusi izveidot mehānismu, kas palīdzēs vairākos aspektos.

Apvienot esošo lietpratību, dalīties tajā un nodrošināt tai piekļuvi

Palīdzēt ES kiberdrošības produktu un risinājumu plašākā ieviešanā

Nodrošināt ilgtermiņa stratēģisku sadarbību industriju, pētniecisko kopienu un valdību starpā

Veikt kopīgas investīcijas un kopīgi izmantot dārgas infrastruktūras

Eiropas Kompetenču centrs

Centrs koordinēs to līdzekļu izmantošanu, kas atbilstīgi Digitālās Eiropas programmai un pamatprogrammai "Apvārsnis Eiropa" kiberdrošības jomā piešķirti nākamajā ilgtermiņa budžetā (2021–2027). Tas arī atbalstīs Kompetenču centru tīkla un kiberdrošības kopienas darbību, sekmējot pētniecību un inovāciju **kiberdrošības** nozarē. Centrs arī organizēs ES, dalībvalstu un industrijas **kopīgās investīcijas**. Piemēram, stiprinot ES kiberdrošības nozari un finansējot modernu kiberdrošības aprīkojumu un infrastruktūru, saskaņā ar Digitālās Eiropas programmu **2 miljardi eiro** tiks investēti ES digitālās ekonomikas, sabiedrības un demokrātijas aizsardzībā.

Nacionālo koordinācijas centru tīkls

Katra dalībvalsts izvirzīs vienu nacionālo koordinācijas centru darbam tīklā, kas palīdzēs veidot jaunas kiberdrošības spējas un paplašināt kompetenču jomas. Tīkls palīdzēs apzināt un atbalstīt nozīmīgākos kiberdrošības projektus dalībvalstīs.

Kompetenču kopiena

Apjomīga, atvērta un daudzveidīga grupa, ko veido kiberdrošības jomā ieinteresētās personas no pētniecības, privātā un publiskā sektora, ieskaitot gan civilās, gan militārās jomas iestādes.

Kas uzlabosies?

- efektīvāk koordinēta darbība
- lietpratības pieejamība
- piekļuve testēšanas un eksperimentālajam tehniskajam nodrošinājumam
- produktu kiberdrošības novērtēšana
- piekļuve inovatīviem kiberdrošības produktiem un pakalpojumiem
- atbalsts produktu un pakalpojumu ieviešanai tirgū
- potenciālajiem investoriem un uzņēmējdarbības partneriem lielāka pamanāmība
- ar citām dalībvalstīm kopīgi veiktu investīciju nodrošinātais izmaksu ietaupījums
- ES spēja autonomi aizsargāt savu ekonomiku un demokrātiju
- iespējas ES kļūt par pasaules līderi kiberdrošības jomā

Kas gūs labumu?

Publikāciju birojs

Print ISBN 978-92-79-92475-0 doi:10.2775/850713 NA-04-18-693-LV-C
PDF ISBN 978-92-79-92486-6 doi:10.2775/18791 NA-04-18-693-LV-N